

Pierwszy kaszubski poeta, pisarz i dziennikarz - Hieronim Derdowski, uhonorowany został 10 lutego 2021 r. w Toruniu. Na budynku przy ul. Świętego Ducha odsłonięto tablicę upamiętniającą zapomnianego artystę.

Hieronim Derdowski znany jest w Toruniu głównie za sprawą ulicy, która znajduje się na Bydgoskim Przedmieściu. Jest on jednak słynny na Pomorzu, a w szczególności na Kaszubach. Dzisiaj przypominamy o jego życiu i twórczości przy okazji odsłonięcia tablicy pamiątkowej ufundowanej przez samorząd województwa kujawsko-pomorskiego.

*- Hieronim jest oczywiście postacią kultową dla Kaszubów, ale również dla Polaków - był wybitnym pisarzem i literatem oraz nie do przecenienia działaczem społecznym. Pomimo jego krótkiego życia - zmarł w wieku 50 lat na obczyźnie w Stanach Zjednoczonych - zapisał się zarówno w Toruniu, jak i na Pomorzu jako wybitny patriota. Łączył Polskę z Kaszubami, Kaszubów z Polską, o czym świadczy jego znane powiedzenie: Nie ma Kaszub bez Polonii - a bez Kaszub Polski - **mówił marszałek Piotr Całbecki.***

Tablica z wizerunkiem Hieronima Derdowskiego umieszczona została na budynku przy ul. Świętego Ducha, gdzie poeta mieszkał i pracował nad swoimi dziełami. Wyjątkowość tego miejsca podkreślił także prezydent Torunia Michał Zaleski.

*- Istnieją takie miejsca w Toruniu, które wskazują na to, że jesteśmy miastem ludzi twórczych i wyjątkowych. Tak jest również w przypadku tego budynku – mieszkał tu przecież Hieronim Derdowski, a 20 lat po jego śmierci urodził się Kazimierz Serocki, kompozytor, twórca muzyki do Krzyżaków i Potopu. Duch artystyczny miejsca przetrwał do dziś - obecnie działalność wystawienniczą prowadzi tutaj Związek Polskich Artystów Plastyków. Bardzo się cieszę, że utrwalamy ślady tych wyjątkowych postaci w naszym mieście – **powiedział prezydent Torunia Michał Zaleski.***

W uroczystości odsłonięcia tablicy pamiątkowej wziął udział także Prezes Zrzeszenia Kaszubsko-Pomorskiego marszałek Jan Wyrowiński. W imieniu Zrzeszenia przyjął okolicznościowy medal w setną rocznicę odzyskania niepodległości przez Kujawy i Pomorze.

*- Bardzo dziękuję Panu marszałkowi za wsparcie, Panu prezydentowi za obecność i życzliwość. Chciałbym, żebyśmy wszyscy mieli świadomość tego, że dzisiaj w Toruniu w sposób symboliczny spinamy nasze miasto z Puckiem – **mówił Prezes Zrzeszenia Kaszubsko-Pomorskiego marszałek Jan Wyrowiński.** - My Kaszubi trwamy przy Polsce, my Kaszubi trzymamy z Bogiem!*

Hieronim Derdowski urodził się 9 marca 1852 w Wielu, w powiecie chojnickim. Po ukończeniu nauki pracował w księgarni Leitgerbera w Poznaniu oraz jako nauczyciel domowy w dworach szlacheckich na Kujawach i Kaszubach. Przebywając na tych terenach zaobserwował stopniowe nasilanie się procesów germanizacyjnych. Postanowił wówczas poświęcić część swojej działalności na wzbudzaniu świadomości narodowej. Chęć studiowania na uniwersytecie paryskim powiodła go do Francji, gdzie spędził prawie dwa lata.

Przygoda Derdowskiego z Toruniem rozpoczęła się po jego powrocie z Paryża. Jak czytamy w „O życiu i twórczości Hieronima Derdowskiego”:

- Powiedziano i napisano już nieraz, że najlepsze, najbardziej twórcze dla literatury kaszubskiej lata (pięć, a może sześć ledwie) H. Derdowski przeżył w Toruniu.

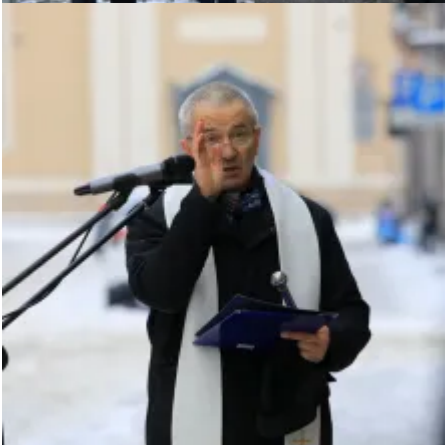
Pracował w naszym mieście jako dziennikarz **Gazety Toruńskiej** i tu, w **1880 roku wydał swoje najważniejsze dzieło „O Panu Czorlińskim co do Pucka po sece jachoł”**. Poemat epicki napisany po kaszubsku uważany za ludową epopeję, przyniósł mu i Kaszubom sławę w kraju i na świecie.

Z powodu szykan władz pruskich wyemigrował w 1885 do Stanów Zjednoczonych, gdzie w środowiskach polonijnych prowadził działalność społeczną i dziennikarską. W Detroit redagował „Gazetę Narodową” i „Pielgrzyma Polskiego”, zaś w Winonie od 1886 „Wiarusa”. Warto również wspomnieć, że Derdowski jest autorem słów do hymnu kaszubskiego.

Fot. Sławomir Kowalewski

- [Powrót](#)
- [Udostępnij na: X](#)
- [Udostępnij na: FB](#)
- [Drukuj](#)
- [PDF](#)